Statsforvalteren i Innlandet

Vår dato: 01.06.2021
Vår ref: 2021/4830
Deres dato:
Deres ref:

Fekjær psykiatriske senter

Saksbehandler, innvalgstelefon
Linnea Karoline Vereide, 61266062

Att. Elling Fekjær

Vassfaret og Vidalen landskapsvernområde - dispensasjon - bruk av snøskuter for transport i forbindelse med behandlingsopplegg ved psykiatrisk senter

Statsforvalteren i Innlandet gir Fekjær psykiatriske senter v/Elling Fekjær tillatelse til bruk av snøskuter til Kroksetrene/Nysætra i forbindelse med sitt behandlingsopplegg ved senteret innenfor Vassfaret og Vidalen landskapsvernområde, med hjemmel i § 48 i naturmangfoldloven. Tillatelsen gjelder for inntil fire overnattingsturer per år i vintersesongene: 2021/2022, 2022/2023, 2023/2024, 2024/2025 og 2025/2026 hvor siste kjøredag hvert år er 15. april eller 2. påskedag dersom påska er sen. Tillatelsen er gitt på bestemte vilkår som er beskrevet nedenfor.

Søknaden

Vi viser til deres søknad av 27. april 2021, angående tillatelse til bruk av snøskuter innenfor Vassfaret og Vidalen landskapsvernområde. Fekjær psykiatriske senter søker om tillatelse til bruk av snøskuter i forbindelse med behandlingsopplegg som senteret har, og som skal foregå langs ubrøytet bilveg fra Bogbrua til Kroksetrene/Nysætra i Ytre Vassfaret landskapsvernområde. Dette er en strekning på ca. 5,5 km, og bruk av snøskuter er nødvendig for frakt av varer/utstyr, samt pasienter som ikke er i stand til å gå denne strekningen.

Fekjær psykiatrisk senter har i 2016 og 2012 fått tillatelse til inntil tre turer per vinter over fem år, hvor den siste tillatelsen gikk ut 1. mai 2021. Nå søkes det om tillatelse for fire overnattingsturer per år i fem år, fram til og med 2026, og i tillegg for nødvendig inspeksjon av hyttene/husene (eks. ved snømåking av tak).

Søker er klar over at det skal føres loggbok.

Lovgrunnlag

Vassfaret og Vidalen landskapsvernområde ble opprettet 28. juni 1985. Formålet med landskapsvernområdet er å ta vare på en karakteristisk naturtype for indre deler av Østlandsområdet og kulturverdier som er knyttet til dette området, samtidig som området skal

E-postadresse: sfinpost@statsforvalteren.no
Sikker melding: www.statsforvalteren.no/melding
Postadresse: Postboks 987 2604 Lillehammer
Besøksadresse: Gudbrandsdalsvegen 186, Lillehammer
Parkgata 36, Hamar
Telefon: 61 26 60 00
www.statsforvalteren.no /in
Org.nr. 974 761 645

kunne nyttes til naturopplevelse, forskning og undervisning, og være leveområde for planter og dyr.

I henhold til verneforskriften punkt IV.2 er motorisert ferdsel til lands og til vanns forbudt i landskapsvernområdet. Jf. punkt V.6 er forbudet ikke til hinder for motorferdsel på eksisterende bilveinett.

Gjennomgangen av verneforskriften viser at det ikke er noen spesiell hjemmel til omsøkte tiltak. Tiltaket må derfor vurderes etter § 48 i naturmangfoldloven (nml.) hvor forvaltningsmyndigheten etter første ledd første alternativ kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Begge vilkår må være til stede for at dispensasjon skal kunne gis.

Ifølge nml. § 7 skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet og vurderingen skal fremgå av beslutningen.

Statsforvalterens vurdering
Nml. § 8 sier at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal, så langt det er rimelig, bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Med bakgrunn i verneplanprosessen med tilhørende naturfaglige registreringer og fagrapporter, generell kunnskap om sårbarhet for inngrep og forstyrrelser i området, samt registreringer av arter i Naturbase, mener Statsforvalteren å ha tilstrekkelig kunnskap gjeldende landskapsvernområdets biologiske mangfold. Nml. § 9 vektlegges her i liten grad.

Statsforvalteren anser det som viktig at en i størst mulige grad unngår aktiviteter i verneområder som kan virke forstyrrende på dyrelivet eller føre til skader på plante- og dyreliv. I tillegg er det en del av verneformålet at «*området skal kunne nyttet til naturopplevelser*», og et viktig element for gode naturopplevelser for folk er fraværet av motordur og støy. I saker som denne, hvor naturmangfoldet er berørt, er det ikke tilstrekkelig å vurdere skadevirkningene isolert og kun ut fra et nåtidsperspektiv. Den samlede belastning på økosystemet som helhet må i nåtid og fremtid tillegges vekt, blant annet for å forhindre en gradvis forvitring av leveområder, hvor tiltakene finner sted «bit-for-bit», med risiko for at den samlede belastning blir så stor at det kan få signifikante konsekvenser for arter og naturtypers bevaringsstatus.

I henhold til nml. § 10 skal en påvirkning av et økosystem vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Fekjær psykiatriske senter har tidligere fått dispensasjon fra verneforskriften for samme formål det nå søkes om, jf. Fylkesmannens (nå Statsforvalterens) dispensasjon av 12. mars 2012 og 17. november 2016. Eneste forskjellen er at det det i år søkes om fire overnattingsturer per år istedenfor tre per år. Statsforvalteren i Innlandet har siden sammenslåingen mellom gamle Fylkesmannen i Oppland og Fylkesmannen i Hedmark arbeidet med å harmonisere praksisen mellom de to embetene, blant annet innen området motorferdsel i verneområder – antall turer:

- Ved adgang til hytte/seter med bilveg sommerstid kan det gis dispensasjon på inntil 4 turer per husvære med snøskuter vinterstid (tur/retur).
- Uten adgang til hytte/sæter med bilveg sommerstid kan det gis dispensasjon på inntil 6 turer per husvære med snøskuter vinterstid (tur/retur).

I henhold til endret praksis vurderer vi at en økning i antall turer fra tre til fire er innenfor hva vi kan tillate, og hva området vil kunne tåle av motorisert ferdsel. Det er også i søknaden et ønske om turer

til nødvendig inspeksjon av hyttene/husene (eks. snømåking av tak). Det gis ikke ekstra turer med dette som formål. Slik nødvendig inspeksjon må gjøres i sammenheng med overnattingsturene.

Søker har tidligere hatt tillatelse til motorisert ferdsel fram til 1. mai de enkelte årene. I sammenheng med sammenslåingen er også praksisen rundt sluttdato for kjøring noe endret med hensyn til fugl- og dyrelivet, slik at siste kjøredag er 15. april eller 2. påskedag dersom påska er sen.

Det er et overordnet mål å begrense omfanget av motorisert ferdsel i utmark og i verneområde, spesielt herunder i Vassfaret og Vidalen landskapsvernområde, til det strengt nødvendige. Det aktuelle opplegget med bruk av setra/hytta er en viktig del av den miljøterapeutiske behandlingen på senteret. Bogen i Vassfaret er valgt fordi Elling Fekjær eier ei seter i Bogen (Nysætra). Bruk av setra vinterstid vil ikke være mulig uten bruk av skuter for frakt av utstyr og varer. I tillegg er skuteren viktig for sikkerheten under opplegget. Statsforvalteren vurderer at den omsøkte snøskuterkjøringen, selv med en ekstra tur i året, i liten grad vil komme i konflikt med verneformålet og at opplegg for turene er spesielle og i liten grad skaper presedens, og at turene har stor betydning for søker i forhold til de negative konsekvensene for verneområdet.

Nml. § 11 er ikke vurdert å være relevant i denne saken, da den omsøkte kjøringen ikke vil medføre kostnadskrevende tiltak for å begrense skade på naturmangfoldet i området. Statsforvalteren forutsetter at kjøringen foregår langs traséen som er beskrevet i søknaden, jf. nml. § 12.

Det er ikke leiekjøringsordning i området. Det vil derfor ikke bli stilt vilkår om bruk av dette.

Vedtak
Statsforvalteren i Innlandet gir Fekjær psykiatriske senter v/Elling Fekjær tillatelse til bruk av snøskuter i Vassfaret og Vidalen landskapsvernområde i forbindelse med frakt av varer/utstyr og eventuelle behov for transport av pasienter med følge til Nysætra. Tillatelsen er gitt med hjemmel i § 48 i naturmangfoldloven. Følgende vilkår er knytt til tillatelse:

1. Tillatelsen gjelder for **inntil fire overnattingsturer per år, i vintersesongene 2021/2022, 2022/2023, 2023/2024, 2024/2025 og 2025/2026 hvor siste kjøredag hvert år er 15. april eller 2. påskedag dersom påska er sen**. Det kan kjøres flere turer for hver overnatting, men antall turer skal begrenses til et minimum.
2. Transporten skal foregå langs ubrøytet bilveg på strekningen Bogbrua - Nysætra, en avstand på ca. 5,5 km.
3. Kjøringa kan benyttes i forbindelse med sikkerhet, og for frakt av varer og utstyr og eventuelt ved behov også pasienter med følge.
4. All kjøring skal skje på en hensynsfull måte slik at unødig forstyrrelse av dyrelivet unngås.
5. Det skal føres kjørebok som viser dato og strekning for kjøring.
6. Føring av kjørebok kan gjøres på to ulike måter:
   1) Utfylling av kjørebok som sendes til Statsforvalteren etter at kjøringen er utført, senest innen 31. mai hvert år, eller **2)** utfylling i mobilappen Ferdast (www.ferdast.no), hvor det legges inn dispensasjon og opplysninger om kjøring m.m. ved start og slutt av kjøringen. Ved bruk av Ferdast trengs ikke en innsending av rapport.
7. Kjørebok og tillatelse, eller utfylt Ferdast, skal medbringes under transport og vises på forlangelse fra Statens Naturoppsyn.

Denne dispensasjonen er gitt i henhold til verneforskriften for Vassfaret og Vidalen landskapsvernområde. Dere må selv avklare behovet for tillatelse etter annet lovverk og grunneieres tillatelse før tiltaket kan utføres.

Klageadgang
Statsforvalteren viser til at vedtaket er et enkeltvedtak som kan påklages etter forvaltningslovens § 28. Klagefristen er 3 uker fra mottakelsen av dette brevet. Eventuell klage på vedtaket skal stiles til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren.

Med hilsen

Vebjørn Knarrum (e.f.)
avdelingsdirektør

Linnea Karoline Vereide
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

SØR-AURDAL KOMMUNE	Tingvollbakkin 15	2930	BAGN
SNO			
STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN	Postboks 325	1502	MOSS